

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Două telegrame.

Arhiducele *Frideric*, mareșal și comandant suprem al armatei austro-ungare, a fost în cursul săptămânei trecute la frontul sârbesc, pentru a se convinge despre prestațiunile brave-roase ale trupelor noastre, unite cu cele germane. Alteța Sa a fost de față când s'au dat mai multe atacuri succese asupra pozițiilor bine întărite și bine apărate sârbești, iar despre cele văzute și esperiate a raportat Maie-stății Sale, Monarhului nostru, prin o telegramă omagială, trimisă din Belgrad. Cuprinsul telegramei e următorul:

«Reintorcându-mă în Belgrad de pe arena luptelor sângeroase, dar victorioase, ale vitezelor noastre trupe, mă simțesc fericit a putea exprima din locul acesta istoric, — unde acum steagul mândru al Maie-stății Voastre și vulturul german anunță puterea învingătoare a trupelor aliate și credincioase, — omagiile armatei noastre victorioase și eroice, isvorite din inimi credincioase militărești. Cu adevărată emoțiune am putut privi din întăriturile vechi dela Kalimegdan grandioasele fapte ale trupelor aliate, cu ocasiunea învingerii puternicelor piedeci ale răului, cari fapte vor forma pentru toate timpurile pagini de glorie în istoria războaielor.

De pe înălțimea dela Avala am avut ocaziune se privesc asupra întregului teren de luptă al vitezei armate III, și m'am putut convinge despre însemnatele greutăți îngrămădite în calea atacului îndreptat spre pozițiile dela înălțime, apărate cu îndârjire de dușmanul îndărătnic și dârz, și pot se aduc laude deplină, atât trupelor, cât și conducătorilor lor, a căror muncă, cu toate acestea, a învins pe dușman în timp atât de scurt. Spre marea mea mulțumire am aflat dela comandantul armatei și dela toți comandanții de corpuri de armată, că atacurile înainteză în continuu și că starea trupelor, ținuta lor, spiritul lor, nu lasă nimic de dorit. *Frideric*, Arhiduce, Mareșal».

Maiestatea Sa, Impăratul și Regele nostru *Francisc Iosif I.* a răspuns la telegrama aceasta imediat următoarele:

«Despre o măreață bucurie și deplină mulțumire da dovadă raportul făcut cu privire la impresiile câștigate pe arena de luptă, unde trupele noastre și trupele aliate germane au dat în timpul din urmă lupte atât de victorioase. Mă bucur cu căldură de aceasta și cu grațitudine mă gândesc la glorioasele fapte ale comandanților și trupelor, prin cari învingând cea mai mare pedecă de rău, au ocupat cu asalt Belgradul, respingând departe îndărăt, pe dușman. Toți au fost adumbriți de spiritul principelui *Eugen*. Pătrunse de acest spirit, trupele dela frontul sudostic, învingând toate primejdiile și greutățile, vor duce înainte steagurile lor până la învingerea finală asupra dușmanului. Te

salut, iubite mareșal, și salut pe mareșalul *Mackensen*, cum și toate trupele din armata mea III și armata I germană. *Francisc Iosif*»

Arhiducele *Frideric* a dispus, ca telegrama aceasta a Maie-stății Sale se fie adusă la cunoștința trupelor, fiindcă preainalta mulțumire și laudă formează pentru ele resplata cea mai frumoasă a minunatelor fapte, servite pe câmpul de războiu dela frontul sârbesc.

Nr. 10173/1915 Școl.

Notă oficială.

Domnul ministru de culte și instrucție publică prin rescriptul său Nr. 11500 din 14 Octomvrie n. c. ne aduce la cunoștință următoarele rela-tiv la scutirea învățătorilor de serviciu militar activ:

Învățătorii rezerviști cu instrucție militară, precum și învățătorii glotași de sub clasa A), numai în acel caz pot fi propuși spre dispensare, dacă la supravizitația militară au fost declarați neapți pentru serviciul de arme, dar apți pentru servicii ajutoare.

Această împrejurare trebuie dovedită cu extras militar legal.

Dupăce până acum s'au înaintat la Consistor număroase petiții pentru dispensarea astorfel de învățători, cari de fapt nu erau declarați neapți prin supravizitație militară, — urmează în mod firesc, că de acum înainte astfel de petiții nu se mai pot face.

Aceia dintre învățători, cari au cerut dela Consistor să fie propuși spre dispensare tocmai pe motivul, că au fost declarați neapți pentru serviciu de arme, însă n'au anexat la petiție extrasul militar legal, sunt provocați să'l înainteze Consistorului, spre a fi transpus domnului ministru.

Intru cât constatarea neapținut-dinei este introdusă în cărticica de glotaș (*Népfelkelési igazolványi könyv*) se va așterne aceasta.

Pe lângă aceasta învățătorii petiționari sunt datori să cuprindă în cererea lor cătră Consistor și următoarele date:

1. Câte puteri didactice are școala?
2. Dintre acestea câte sunt în serviciul militar?
3. Câte funcționează actualmente?
4. Dintre acestea câte sunt dispensate de serviciul militar?
5. Câte învățătoare sunt la școala respectivă?
6. Câți elevi cercetează școala?
7. De când funcționează învățătorul la școala actuală?

Petițiile cari nu întrunesc aceste condiții vor fi refuzate.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidiecezan ca senat școlar ținută la 8 Octomvrie 1915.

Consistorul arhidiecezan.

Sfânta scriptură în războiul mondial.

De *I. Dăncilă*, preot militar.

Dela începutul înfricoșatului războiu mondial, în care să sfășie aproape toate popoarele din lumea mare, față de cea mai însemnată carte a omenimii, față de sfânta scriptură, să manifestă un interes viu, un interes ce-l putem observa la toate păturile societății omeniești.

În biserici, fără deosebire de confesiuni, zilnic se esplică sfintele învățături celor setoși de cuvânt mângăitor. Acasă, în familie, cartea sfântă e pururea deschisă, fie că e luată de pe grinda acoperită cu praf și înegrită de fum, fie că e scoasă din dulapul de mahagoni, dintre cărți și opuri de mare valoare. Și celui sărac și celui bogat biblia îi este azi prietinuă nedespărțită, căci cuvintele, șirele ei, imbie alinare, deșteaptă nădejdea, întăresc credința, că după voea sfântă a Tatălui ceresc se întâmplă toate. «*El ne-a trimis dureri, ca să ne facem buni, și îndreptându-ne, tot El, cerescul părinte, ne va și mângăia*».

Soldatul ce pleacă la războiu nu-și uită de sfânta carte, ci pune biblia în raniță lângă alte multe greutăți și o poartă voios, convins fiind, că în primejdi și clipe de încercare, strângându-o cu drag la peptul obosit, îi va aduce alinare.

În spitale, cu rane adânci, cu mâni tremurânde, și-o ridică la buzele înegrite de durere și cu ochii scâlțați în lacrimi cetește din ea fiecare în limba dulce a maicii sale.

Și când ne cugetăm, câte cărți de mare valoare, câte cap d'opere celebre nu s'au criticat și nimicite de adversar, împins de ură sălbatică, ce nu cunoaște margini, — fiindcă cartea cutare sau cutare era scrisă de dușmanul său. Scrieri apreciate a multor filozofi, comoare adevărate a genilor celebri, ura războiului le-a adunat grămadă, ca să le nimicească fără nici un scrupul. Visuri poetice, hipoteze științifice, s'au prăbușit, îngropând sub ele o lume veche, în care au domnit zăi cu picioare de lut!

O singură carte, biblia, sfânta scriptură, stă însă neatinsă; focul mistuitor o încunjură numai, dar nu o poate nimici. Și cu cât în jurul ei e mai nebună hora morții, cu cât focul diabolic al pornirilor omeniești crește în dreapta și în stânga, cu atât aureola ce încunjură aceasta carte minunată devine tot mai luminoasă, tot mai scânteitoare. Valurile spumegânde ale războiului sângeros nu o pot clăti, căci ea este farul luminos, zidit de însuși eternul părinte, care redă nădejdea de scăpare celor ce îl văd și cunosc.

Cu adevărat cartea vieții este sfânta scriptură, în care flămânzii găsesc mana cerească ce-i satură, în care setoșii găsesc izvorul viu al vieții, care îi stămpără și înviează.

Și de unde aceasta putere a sfintei scripturi? Cari sunt calitățile, prin cari ni se impune ea azi mai mult ca ori când, îndemnându-ne să o cunoaștem, cetim și înțelegem?

În multe chipuri am putea răspunde la întrebările acestea. Sunt însă întrebări, cărora nu le putem da răspuns precis prin care să le ex-hauriem pe deplin. Nici nu voesc eu aceasta, ci doresc numai să arăt câteva momente, prin cari ni se impune în zilele grele de azi sfânta scriptură.

Am putea zice, că Biblia, și îndeosebi «Testamentul Vechiu», ni se prezintă în colori atrăgătoare fiind Testamentul Vechiu cartea războaielor continue. Dela început până la sfârșit Testamentul Vechiu este plin de lupte mărețe și glorioase pentru libertate, cum sunt de exemplu luptele lui Moisi, Debora, Gedeon și David. Găsim o mulțime de lupte fratricide, răsvrățiri și conjurații sângeroase, ca luptele împăraților Ahab, Iehud etc. Afară de aceasta pe nenumărate pagini cetim descrierea luptelor pe moarte și viață a orașelor, familiilor și singuraticilor, lăsând cetirea acestor pagini să treacă pe dinaintea ochilor nostri sufletești, când negrul păcat, când armele luptoare ale virtuților omeniești. O mare de sânge, un fluviu de lacrimi curge pe paginile cărții sfinte, peste cari ca o negură groasă apasă strigătul desperat al văduvelor și orfanilor.

Se va spune, că astfel de scrieri sunt și cărțile de istorie, unde istoricul iscusit tot atât de bine și cu aceeași măiestrie poate descrie luptele diferite. De ce dar nu le atribuim și acestora atâta însemnatate, ca sfintei scripturi? Chiar în răspunsul acestei întrebări zace și găsim puterea mare și influența covârșitoare ce o are cartea sfântă asupra sufletului omenesc. Căci sfânta scriptură atunci, când descrie eterna luptă a binelui și a răului, ne zugrăvește totodată și tabloul nostru sufletesc, ne prezintă în acelaș moment clar și luminos și oglinda sufletului omenesc în general.

Cu cât mai mult ne adâncim în studiul biblic, cu atât mai mult ne vom cunoaște pe noi înșine, căci sfânta scriptură ne redă fidel cece este în sufletul omului tuturor timpurilor. În Adam și Eva noi suntem neascultători și măreți. Cu Cain și noi fugim mânați de muștrarea grea a conștiinței. În cartea împăraților noi luptăm, greșim, învingem și cădem. În psalmii lui David sufletul nostru plânge și să căiește, sufletul nostru crede firm și nădăjduște scăparea ce ne o va trimite Dumnezeu din ceriu. Cu Petru noi credem, dar tot noi șovăim. Păcatul lui Iuda e, durere, și al nostru, dar iarăș tot noi suntem apoi aceia, cari prin Pavel devenim mântuiții lui Isus Cristos.

Noi suntem descriși în biblie, noi, adică omul etern, cu nizuințele și păcatele sale!

Chipul nostru de inger și de demon este zugrăvit pe paginile cărții sfinte cu colori neperitoare.

De aici vine apoi că atunci, când cetim despre cruzimea dușmanilor, despre povara mizeriei, despre sbruciumul sufletului conștiu de păcatul ce l-a comis, despre remușcarea cugetului și puterea credinții: simțim, ca și când toate acestea ar izvorî din sufletul nostru, ca și când cuvintele și sentimentele acelea acum s'ar naște din adâncul inimii noastre, atât de mult se potrivesc ele asupra noastră și a stărilor noastre.

Studiul biblic deci ne pune în starea plăcută de a ne cunoaște pe noi înșine. Aceasta cunoaștere este însă pentru noi acuză împreună cu sentință, pentru că chipul omului în bibliie ni se prezintă ca chipul îngelui căzut din ceriu și ajuns în urma păcatului în întunecul de veci. În om e mai mult din animal, decât din creatorul său, din Dumnezeu. Aceasta se face evident din îngrozitoarele lupte, din suferințele teribile, descrise în bibliie, cari seamănă cu întâmplările înfricoșătoare ale zilelor noastre.

Dar sfânta scriptură ne arată și alt ceva, — ea nu ne descoperă numai păcatul, ci ne pune în plăcuta situație ca să vedem și dorința de-a scăpa din păcat. Pe cele mai frumoase pagini, rugăciuni eșite din sufletul căit să înalță către Dumnezeu, ca să fie milostiv și iertător omului păcătos.

Și aici, în rândurile acestea, în plângerile acestea ne recunoștem iarăș pe noi, pe omul, care cu smerenie și frică așteaptă ajutorul ceresc!

Sfânta scriptură nu este deci numai cartea, care acuză și aduce sentință, ci ea este și cartea care mângăie. De aceea azi, când sufletul omenească are atâtă trăbuință de mângăere, de mai multă poate ca nici când până azi, — bibliia, cartea mângăierii, ne este mai dragă ca până acum.

În cartea sfântă nu numai omul, nu numai chipul nostru ni se prezintă, cu păcatul și dorința de a scăpa de păcat, ci ni se prezintă, ne apare, prin viața și învățăturile Mântuitorului, însuși Dumnezeu. Ne conduce deci sfânta scriptură la cunoștința adevărului etern și ne învață să cunoaștem pe Dumnezeu!

Și până când recunoașterea ființei noastre ne deprimă, ivirea lui Iisus ne înalță și fericește. Înaintea credinciosului în ai cărui ochi sufletești arde scânteia adevăratei credințe, nu mai este nimic ascuns. El vede luminos, că lumea este ogorul cerscului părinte, unde toate după a sa sfântă voie apar și dispar. Omul este mijlocul, prin care își înfăptuește Tatăl multe din planurile sale. Omul este însă chemat, ca prin conlucrarea

sa să laude și mărească pe creatorul tuturor, și el trebuie să o facă aceasta, fiind-că Creatorul numai pe el, pe om, l'a ales și binecuvântat ca să-l cunoască și cunoscându-l să-l laude și să i se închine. Înțelegând omul pe Dumnezeu va ști, că voia Tatălui numai bună poate fi, și că prin voea sa întâmplându-se toate, — fie că sunt bune sau rele la moment, — la urmă toate vor servi spre binele, spre îndreptarea și fericirea neamului omenească.

Așa războiul, cu toate cruzimile sale, așa suferințele, ba chiar și moartea, numai spre binele nostru pot fi — *căci Tatăl numai bine voește fiilor săi*. Sfânta scriptură toate acestea ni-le tâlcuește atât de frumos, ea ne mângăie cu atâtă căldură, ne face să purtăm greul cu atâtă ușurință, încât în zilele grele pe cari le trăim, — când deschidem sfânta carte simțim într'adevăr, că mai dragă bibliia nu ne-a fost nici când ca azi. De aici deci și interesul ce-l arată omenimea acestei sfinte cărți în zilele grele de astăzi.

Războiul.

Trupele noastre au îndreptat atacuri asupra Rușilor pe la Zartorijsk, cu bun succes. Rușii au trebuit să se retragă. Pe la Riga armata lui Hindenburg a respins atacurile rusești. A făcut mai multe mii de prizonieri. Armata lui Linsingen a scos pe dușman din poziții, la Komarow, și a înaintat pe teritor rusesc.

La frontul dela apus au mai fost câteva atacuri, dar toate au fost respinse de Germani. Francezii au avut și de astădată pierderi însemnate.

La frontul italian atacurile vehemente se continuă, dar fără rezultat. În două locuri dușmanul a intrat în o parte a tranșelor trupelor noastre, dar cu contraatacuri a fost scos eărăși din ele. Trupele noastre n'au pierdut aci nici o palmă de loc, dușmanul însă are mulți morți și răniți.

La frontul sârbesc acțiunea e încoronată de frumos succes. Trupele noastre au intrat în Valievo și în Arhangelovaț, cele germane în Petrovaț și în Kladova, iar Bulgarii au cucerit o bună parte din Macedonia. Dela malul Dunării Sârbii s'au retras. Încercuși din toate părțile, ei vor trebui se depună armele, mai curând ori mai târziu, pentru că ajutorul antantei nu le sosește, iar dacă le va sosi, va sosi prea târziu. Pe Sârbi îi așteaptă o moarte frumoasă, — după cum a spus prim ministrul lor Pasici.

Din viața societății „Andrieu Șaguna“.

De Dr. Gh. Comșa.

(Urmare.)

Dacă activitatea dezvoltată de clericii din Arad a fost lăudată de Gheorghe Baritiu, în parte e a se atribui faptului, că era activitatea publică. La seminarul „Andrieu“ s'a început pe 4 ani mai curând munca unitară a tinărilor, și deși n'a prea străbătut peste pragul edificiului seminarial, spre a fi lăudată de factori însemnați ai neamului, ea a străbătut totuși în satele și cătunele noastre, transpusă în inimile celor, cari luându-și rămas bun dela seminar, devenira propovăduitori ai luminii. Fiind ea muncă tainică, precum preste tot tainică este și munca în viață a preoției și dascălimii noastre, se cuvine, ca noi urmașii să o descoperim, făcând o scurtă revizuire asupra trecutului de o jumătate de veac al societății noastre de lectură spre a se putea vedea de ce gânduri și doruri a fost mânătinută tinerimea seminarială și a se cunoaște astfel rolul societății de lectură, care a fost și este menită să înzestreze pe fiecare membru al ei cu văpaia muncirii pentru limbă, lege și neam sub scutul numelui celui mai mare bărbat al nostru din Ardeal și Ungaria, al fericitului în Domnul Andreiu baron de Șaguna.

Mulți dintre elevii seminarului nostru au venit aici de pe la școli, unde despre poporul românesc, despre limba lui, despre datinile, moravurile, aptitudinile și aspirațiile lui, prea puțin, sau nimic, sau nimica bun nu au auzit vorbindu-se... Chemarea acestei societăți este dar... să-i facă și pe aceștia să cunoască... luptele și izbânzile, aspirațiile și menirea neamului...¹ Se va vedea prin urmare din următoarele faze ale istoricului societății de ce însemnată a fost ea pentru tinerimea seminarială.

Singurul document ce se păstrează la societate despre starea, viața și activitatea dela început a societății este foaia „Speranța“, care pentru întâia dată a văzut lumina zilei la 30 Octombrie 1865, redactată de câțiva clerici din anul al doilea. Foaia apare cu scopul de-a aduce „pe toți frații acestui institut la o armonie și concordie“ și a pune apoi temelie unei bibliotecii a tineretului seminarial, din care să se poată înzestra cu nutremântul spiritual rececut. Redactorul foaiei e Iosif B. Crișianu, care a fost ajutat de 7 revisori. Avea cuprins felurit foaie, și anume: tractate din domeniul istoriei bisericesti, lucrări literare, poezii, apeluri, anunțuri etc. Însă foaia nu-și poate ajunge așa ușor scopul, căci în sinul tinerimii se formează partide, cari ce e drept aveau scopul comun de a înființa biblioteca atât de mult dorită, dar de altceam aveau mijloace diferite pentru ajungerea scopului comun. Un lucrător al „Speranței“ află de lpsă a scoate la iveală în coloanele foaiei această împrejurare tristă și îndeamnă în Nr-ul al 3-lea la bună înțelegere și lucrare comună.

Pentru a da ocazie actualilor clerici și elevi pedagogi să facă o comparație între starea de fraternitate, ce plănesează acum asupra lor și între starea de înfrățire a seminaristilor de acum 50 de ani, public în epocă după Nr. 3 din 1865 al foaiei „Speranța“ părerile clericului de pe atunci I. Grecu, privitoare la starea în care se aflau

¹ Dr. D. P. Barcianu: Cuvânt de deschidere al ședinței festive a jubileului de 25 ani, ținut în 11/24 Iunie 1893.

atunci elevii. E un document de deosebită importanță articolul clericului Grecu, pentru că într'însul se face amintire de existența unei societăți. Se zice adevărat între altele că o „partidă a înființată o societate științifică“, care până acum nu s'a estins mai departe, fără numai în un cerc îngust, cu scop de a pune temelie la una bibliotecă“. Iată articolul în întregime:

Nr. 3 din 1865.

Starea elevilor din Institutul nostru arhiepiscopal.

Niciodată nu e mai rău pentru o societate, fie aceea numai din doi membri, decât atunci, când aceia sunt lipsiți de concordie, contelegere și armonie.

Zic, pentru o societate din doi membri, d. e. căsătoriti, e rău când nu va fi între aceștia armonie, înțelegere, iubire, bună înțelegere s. a. Aceștia nu vor adăuga stărilor materiale și spirituale nimic, ci și aceea, ce vor avea, se va risipi. E rău așadar pentru o societate mică și îngustă, apoi cu cât mai rău este pentru o societate compusă și largită.

Un astfel de rău, durere, domnește și între elevii Institutului nostru. Discordia descumونة membrii corpului clerical, mai în atâtea părți, din câte e compus. Prin discordie intră ură, ceea plantă ură, care după cum știm din praxia noastră mult puțină, cât și din felurite istorii, — nici un bine nu a adus nici unui individ, dar cu atât mai puțin unei corporațiuni.

De boala mândriei, sau a mării deșarte încă pățimesc foarte mulți dintre membrii corpului clerical; și știe Dumnezeu ce fel de boală e; — mie mi se pare, că e lipicioasă, căci altminteri nu s'ar lăfi din zi în zi.

Fiecare va fi observat, că la alte institute nu e o asemenea superbie, ci fraternitate, egalitate, concordie, punând toți umăr la umăr, cel puțin partea cea mai mare. Însă la noi — durere — fiecare vrea să fie domn înaintea celuilalt; nu se uită însă și nu-și trăge seama bine cu sine, că oare vredeie e de cea numire tocmai din partea colegilor săi? Prea, prea puțin vezi întinzându-și mâinile celuilalt, sore a și-le strânge frățește, ba și când merg pe uliță, se uită într'altă parte, sau pe sus, numai să nu vadă pe consoul său, că trece pe lângă sine. Un astfel de individ dovedește o superbie, și proverbul popular este adevărat: „când unde e mândria multă, acolo e și proștia mare“.

Să se poate fiecare așa după cum cere statul lui și să fie mareș pe caracterul lui, ce-l poartă, însă între frații lui colegi să nu pretindă numirea de „domn“, sau nu în înțelesul acela, în care vreau să-l aiubă, *când unde e domn, acolo e și supus*, ceea ce între noi nu poate să fie, nici se cuvine a fi.

Un exemplu de discordie voi adăuga aci, lăsând altele mai mici, — însă totuși stricăc-oase, — la o parte. Noi toți avem un scop, adevărat de timpuriu să ne pregătim la ceea ce ne așteaptă statul nostru, care vom să-l îmbrățișăm, mai curând sau mai târziu, și a ne deda și a săvârși lucruri filantropice. Scopul e unul, partidele însă sunt multe, și așa nu vom putea reieși așa bine, ca (și) când ar fi și partidele numai una, însă mare. — O partidă a înființată o societate științifică, care până acum nu s'a estins mai departe, fără numai în un cerc îngust. cu scop de-a pune temelie la o bibliotecă; alta a înființată o foaie,

FOIȘOARĂ.

Studii asupra Creștinismului

considerat ca legătură de unire între popoare.

(Urmare.)

Serisoarea a șasea.

Domnule Director, — Al doilea termin al deșezii revoluționare este egalitatea. Asupra acestui punct ca și asupra libertății, e ușor să expunem principii, care ni determină pe deplin înțelesul, și care fac imposibile relele tâlmăciri.

Egalitatea pare un lucru monstruos pentru anumite clase sociale, care nu o consideră decât dintr'un punct de vedere absolut greșit. Acest punct de vedere este dat de esgerările unor alte clase, care au despre egalitate ideea cea mai absurdă. Adevărul este între aceste două opinii extreme. Utopistii, cari visează o egalitate deplină între toți indivizii sunt niște ființe ridicole, pe cari le putem considera ca atinse de monomanie. Într'adevăr, pentru a concepe o astfel de părere nu trebuie să fie cineva samă nici de cele mai simple noțiuni ale trupului simț. Ori care ar fi sistemul social, pe care îl adoptează cineva, trebuie să țină cont de egalitățile naturale. A crede, că omenirea este destul de perfectibilă, încât nivelul intelectual

și forțele fizice să fie egal împărțite între toți oamenii, însemnă a rupe legătura cu simțul comun. Trebuie să admitem ca axiomă indiscutabilă, că inegalitatea naturală va exista pururea în lume. Pururi se vor găsi oameni de geniu, oameni mai mult ori mai puțin inteligenți. În totdeauna forțele morale și fizice vor fi repartizate în mod inegal; activitatea, care urmează din acestea, se va manifesta drept aceea necetată în condiții diverse, cu energii și rezultate foarte diferite. De aci tragem concluziunea, că inegalitatea socială va sta totdeauna în raport drept cu inegalitatea naturală și necesară, inerentă omenirii.

În afară de această rațiune intrinsecă (proprie și esențială) am putea dovedi că fără inegalitățile sociale însăși societatea ar fi imposibilă.

Trebuie oare să conchidem de aci, că egalitatea, în genere, este e chimera? De sigur că nu.

Dacă cei, cari o combat, au motive serioase, cei cari o spără se sprijinesc și ei pe principii indiscutabile.

Ei au motive să zică, că fie-care are drept egal la instrucțiune, la dreptate, la proprietate; că nici un membru al omenirii nu trebuie să fie predestinat ignoranței, arbitrarului, sclăviei.

Pentru a îndreptăți, ceea ce are adevărat și just fie-care din cele două opinii, așa ni se pare, că am putea să stabilim această formulă:

Stările sociale vor fi totdeauna inegale, drepturile sociale trebuie să fie identice.

Prin urmare egalitatea socială este un principiu fals, dacă e vorba să se dea fie-cărui om aceeași stare socială; este un principiu adevărat, dacă e vorba să se dea fie-cărui aceleși drepturi.

Nu am expus în cele premergătoare, modul de a mulțumi dreptul tuturor în ce privește instrucțiunea.

Pentru a da satisfacție dreptului tuturor la dreptate, ar exista o reformă adâncă de făcut, la cele mai multe popoare. În organizația tribunalelor; ar trebui mai ales să iasă lumea din teoria de a aplica în mod serios gratuitatea justiției. Cu greu înțelegem, că într'o societate bine organizată, influența și averea pot așa de ușor să obțină nedreptatea, și că cel sărac nu poate să obțină dreptate, pentru-că pe partea lui n'are decât dreptul său.

Dintre relele societății, cel pe care îl semnalăm, este unul din cele de frunte și care dovedește deplin, că spiritul creștin n'a pătruns încă națiunile, care profesează în cele din afară creștinismul.

Dreptatea rău administrată conduce încă în mod necesar la disprețul tribunalelor și al formelor legale. Ar trebui mai pe sus de toate să înțelegăm lumea, că nu există mică nedreptate, și că unul din cele mai grave abuzuri într'un stat este inegalitatea în dreptul față de dreptate.

Să dăm un exemplu după un jurnal, pe care îl avem astăzi chiar înaintea ochilor noștri: De curând, în Anvers, un brutar a fost osândit la *trei luni* temniță, pentru-că a stricat sănătății publice amestecând în pâinea fabricată de el o substanță veninoasă.

Acest brutar are un uchi iezuit; regele Belgiei a iertat pe brutarul otrăvitor pentru a face pe placul iezuitului.

Câtă-va vreme după aceea, în același oraș Anvers, doi neguțatori de bere sunt condamnați la *două luni* închisoare, pentru-că au pus apă, substanță inofensivă, în berea lor, pentru a-i spori greutatea. Acești doi oameni au fost totdeauna considerați ca perfect onorabili, și n'au avut nici când de a face cu justiția.

Ei au cerut grațierea regelui Belgiei, care a refuzat-o. O *lundă* numai e diferența în pedeapsa impusă unui otrăvitor public, și unor oameni, cari au pus în marfa lor o substanță inofensivă! Această-i dreptate? Otrăvitorul public grația, și ceeaalți doi pedepsiți! Aceasta-i dreptate?

În marile ca și în micile procese, nedreptatea se etalează cu nerușinare la cele mai multe națiuni, și lumea se plânga de relele, care pustiesc societatea! Aceste rele vin prea adeseori din partea acelor, cari ar avea tocmai datorința să o ferească și să o vindece de ele.

(Va urma.)

care s'a estins la afăta, la câți a aflat părținare, tot spre scopul sus numit. Și iară, a treia partidă a contribuit la acel scop pe altă cale. Dacă acestea trei partide s'ar fi contopit într-o una, oare nu și-ar fi ajuns scopul mai bine? — Ba, eu zic, că cu mult mai bine.

Scopul meu nu e altul, fraților, nu e a înegri pe unul sau pe altul, — precum poate li s'ar părea la mulți — nu! Doamne păzește, decât a-mi descoperi opinia individuală într-acele, că deoarece a domnit un astfel de rău între noi, și deoarece acum nu am fost norocoși a avea o foaie a noastră proprie, prin care să se combată și mai cu deamănuntul unele rele ce s'au ivit ici-colea; și deoarece acum avem, de aceea pe calea aceasta imi descoperă părerea mea într-acele, ca de aici înainte să ne îndreptăm lucrările noastre astfel, încât la toate să fim toți și toți la toate, sprijinindu-ne unul pe altul și să ne încordăm din răspuneri a împraștia negura aceea stricătoare nouă, întocmai ca și graul necopt pălăria, care paiele le înegrește și fructul îl scade; căci atunci și numai atunci vom fi în stare a suporta și a învinge orice greutate.

I. Grecu m. p.

Artorul acestui articol se plânge mai mult pentru neînțelegerea complexă, căci cum vedem, era înțelegere, dar nu deplină, fiind trei grupări. Asocierea în jurul „Speranței” se vede că era animată, căci redacția deja în Nr-ul din 14 Noemvrie publică următoarele:

Mulțămintă publică.

„Subscrisa redacțiune, văzând cu bucurie cumcă această întreprindere a noastră a fost sprijinită din partea cea mai mare a elevilor acestui institut, se simte îndatorată a-și exprima cea mai vie mulțămire publică tuturor binevoitorilor acestei foi.”

Red.

Între 27 Noemvrie și 4 Decemvrie 1866 editorii „Speranței” întemeiază deja biblioteca proiectată prin faptul, că în intervalul acesta au procurat 5 cărți de valoare. Fiind pusă temelie, meru crește în sufletea. Mulți donează cărți din prilejul onomastice lor, iar din banii cari rămăneau dela „Speranța” se procurau diferite cărți folositoare. În luna Martie a anului 1866 biblioteca se compune deja din 31 opuri, așa încât se pare că lucrurile vor să meargă foarte neted. Dar germenii dela început ai neînțelegerii — proveniți din faptul, că tocmai clericii anului al doilea au întemeiat biblioteca, — încolțesc meru. Apare o altă foaie în manuscris sub titlul interesant: „Trântorul”, care la aparență se declară de prieten al „Speranței”. Aceasta s'a ridicat însă împotriva „Trântorului” cu toată tăria... Prevedând „Trântorul” că cu acel nume abominabil nu va putea exista, s'a decis a-și schimba numele de „Trântor” în „Prezența”. Inșă „Trântorul” prefăcut... a nu se atinge de foisoara „Speranța”, nu încețază. Il provoacă dar pe acest lup răpitor îmbrăcat în piele de oaie, cu data de 20 Noemvrie 1866 fără întârziere să dispară.¹

De s'gar au fost bune împotrivorile făcute la adresa „Speranței”, căci aceasta s'a oțelit în lupta ce-a purtat-o cu protivnicii ei. Foaia „Speranța” se susține mai departe, căci „Trântorul” dispare. Nu se teme nici la a doua apariția a „Trântorului”, ci îl lasă în știrea lui Dumnezeu.

(Va urma.)

Din Sebeșul-săses.

— 7 Octomvrie v.

Trecem prin timpuri mari și grele. Fiecare moment ne aduce noi surprinderi. Fiecare zi ne aduce câte o veste tristă. Jertfa noastră de sânge pentru tron și pentru țară parecă nu mai are sfârșit.

De 15 luni de zile suntem în continuă neliniște și sufletul nostru este îngrijorat pentru frații noștri duși pe câmpul de luptă și pentru răsplata... poporului nostru pentru multele sale jertfe.

Timpurile sunt prea mari și jertfele noastre prea multe și prea nobile, ca să le lăsam ne eternizate. Se cuvine să le eternizăm, să dovedim eterna noastră recunoștință către eroii noștri, cari și-au vărsat sângele și și-au jertfit viața în războiul mondial, pentru țară și pentru noi toți.

Poporul nostru din Sebeș până acum a trimis la război peste 1000 din fiii săi. Au căzut ca eroi până acum cei puțin 30 dintre fiii Sebeșului.

Pentru eternizarea timpurilor mari prin cari trecem și a memoriei eroilor noștri în 14 Sept. a. c. la Înălțarea Sf. Cruci, am luat inițiativa să ridicăm la câmp, pe locul bisericii dela „Obreja mică” un monument și să creăm un fond.

La monument în tot anul anul, în ziua „Înălțării Sfintei Cruci”, să se servească pastas pentru eroii noștri căzuți în război, iar din fond să se împartă ajutoare orfanilor lor lipsiți.

¹ „Speranța”, an. II. Nr. 3, pag. 4.

În scopul acesta, în ziua menționată, am eșit cu litie la locul numit, și după rugăciunea sămănatului de toamnă, am servit parastas pentru „eroii noștri”, prin împlântarea provisorie a unei cruci am designat locul, unde să se ridice monumentul și pentru câștigarea mijloacelor necesare am făcut o colecție, făcând apel la popor să jertfească pentru „eroii noștri”, căci și ei pentru noi s'au jertfit.

Toate acestea poporul le-a primit cu deplină mulțămire și mângâiere sufletească. Ceeace dovedește și următorul rezultat al colecției:

Cu discul purtat în 14 Septemvrie s'au adunat: a) în biserica din sus 30 cor. 32 fil. b) în biserica din jos 37 cor. 40 fil. Apoi dela următorii: Sergiu Medean, protopop, 50 cor. Dr. Sebastian Stanca, paroh, 10 cor. Banca „Agricola”, 50 cor. Ioan N. Androne, 20 cor. Dna Drăgan, Nicolae Chirca, N. Cușuta, Petru Androne, câte 10 cor. Nicolae G. Fărăcaș 6 cor. Ioan Băilă, Dna E. Păcurar, Dna Paraschiva, câte 5 cor. Dr. N. Lazar, A. Onit, Ana L. Opincar, N. Brânză, Nic. Fărăcaș câte 4 cor. Ioan I. Radu 3 cor. Vas. Aldea, Petru Paul, G. Cărpinișan, N. Sirbu, Iul. Ūvegus, Amb. Tătar, Ioan Stanca, Ana G. Anbu, Irimie Androne, Maria N. Sirbu, Sim. Pitoi, I. D. Dumitreaș, Saveta Dieu, Ana P. Opincar, Maria D. Dieu, P. Vintilă, D. Fărăcaș, N. P. Santei, Sim. S. Dumitreaș, D. Popa, D. Munthiu, G. Opritea, Dan. Pamfilie, Ștefan Bratu, I. Santei, Iosif Opritea, I. Blandea, A. David, I. Stricatu, Ioan G. Guța, Zăin Popa, câte 2 cor. Ioan Ursu, I. Candea, Ioana Zăchiu, N. N. Opincar, Ana N. Dumitreaș, Danil Chirca, Ana Cușuta, P. I. Staicu, Rafila Opincar, P. Ursu Ironim Muntean, Ana N. Muntean, P. Carcoană, Maria Costea, Ilie Tinciu, Sim. Santei, Nicolae Guța, Nic. Lăncrănjă, Andrei Opincar, Vas. I. Radu, I. Reftea, I. Reftea, J. Besoi, I. Tinciu, Sim. Vintilă, N. Marta, I. N. Dieu, I. Bojită, S. M. Fărăcaș, Dum. Besoi, I. Maniu, I. Radu, Ilie Stăvar, I. Sărăcsan, Sim. Carcoană, I. Besoi, I. Limbian, Ilie Almasan, P. Muntean, Florica Albu, Maria Stricat, Ghigor Muntean, Nic. Moga, I. Botorogă, I. Fuica, N. Gârdea, G. I. Dieu, I. Opincar, I. Pamfilie, Ioan Santei, Petru Radu, Dan. Rogu, G. Muntean, Avram Chirca, I. Tinciu, Vas. Radu, I. Luca, N. Moga, N. Topărcian, P. Moga, N. Rășinar, G. Topărcian, I. Besoi, N. Vintilă, Petru Besoi, câte 1 cor.

Din vecinătatea a II-a a încurs 14 cor 50 fil. Dela mai mulți ostași din Polonia rusă 50 cor. Din contribuiri mai mici au încurs 8 cor. 22 fil.

Total 485 cor. 44 fil.

În numele comunei bisericești tuturor dăruitorilor exprimăm mulțămintă cu dorința ca și această jertfă să le servească spre mângâiere.

Sergiu Medean protopresbiter.

NOUȚĂȚI.

Telegramă de condolență. Escelența Sa, Înăltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit al nostru Ioan Meșianu, imediat după primirea dureroasei știri despre moartea regatului Virgil Onișiu, a telegrafat intristatei familiei la Brașov următoarele: «Participând și eu la doliul familiei și al școalelor noastre, cauzat prin încetarea din viață a vrednicului nostru director gimnazial Virgil Onișiu, rog ceriul să ne aline marea durere. Ioan Meșianu, Mitropolit».

Operație medicală. Regina văduvă Elisabeta a României, suferind de durere de ochi, se va supune unei operațiuni. Profesorul Dr. Landolt, vestit oculist francez, a sosit în capitala română, de unde a plecat la Curtea de Argeș.

Inscrieri la universitate. S'au terminat inscrierile la universitățile din țara noastră. În primul semestru al anului școlar 1915—1916, în urma evenimentelor extraordinare prin care trecem, numărul celor veniți la studii universitare a scăzut considerabil. La cele patru facultăți ale universității budapestane s'au inscriși numai 3600 studenți, va să zică nici jumătate câtă erau în anii de pace. Atunci erau 8000—8500 de studenți.

Jubileu. În 21 Octomvrie s'a serbat cu însufletire pretutindeni în Germania jubileul de cinci sute de ani al dinastiei Hohenzollern.

În captivitate rusească. Cadetul Ioan Săndor, fiul ministrului de interne al Ungariei, a fost rănit pe frontul din Rusia și a căzut prizonier în mâinile rușilor.

Rechiziția cerealelor! Din Budapesta se vestește, că în curând are să se publice ordinul guvernului cu privire la rechiziția cerealelor. Rechiziția se va executa de Societatea pe acțiuni a produselor pe timpul războiului. Prețul impus va fi cu o coroană mai puțin, decât actualul preț maximal.

Români prizonieri în Rusia. Ziarul bucureștean Adevărul s'fă dela un cititor al său din Rusia, că în Constantinovca rusească se s'fă ca prizonieri următorii soldați români din țările noastre: — 1. Grigore Saila, din Lupu, comitatul Alba-Iulia; 2. Ion Stănilă, Slămnice, com. Sibiu; 3. Ion Clețu, Teiuș, com. Alba-de jos 4. Pantelimon Contura, Porcești, lângă Sibiu; 5. Andrei Ursu, Feni, com. Torontal; 6. Molar Vasilică a Tlichei, Cluj; 7. Dușan Nicolae, Brad, com. Hunedoara; 8. Tudor Ghimus, Temiș Paulus; 9. Onaca Văsalie, Zarand, com. Arad; 10. Ion Marian, Pruni, com. Sălnoc-Dobăca; 11. Mihail Anitza, Căbăna, com. Bihor; 12. Bota Gavril, Beivălan, com. Bihor; 13. Nicolae Cloțan, Șeicamare; 14. Buleja Nicolae, Ohaba-Forgaci, com. Timișoara; 15. Gheorghe Horga, I-deș Locog, com. Arad; 16. Ilie Miscoi, Comlăuș, com. Arad; 17. Ilisie Celmenu, Turdăș, com. Alba-Inferioară; 18. Nicolae Cucu, Bajinu, com. Turda-Arieș.

Căi nouă ferate în Ardeal. În zilele de 18—20 Octomvrie 1915 s'a dat circulației o nouă linie ferată ardeleană, lungă de 192 kilometri. Pornește din trei stațiuni: dela Praid, Ida mare și Miheș. Centrul său este orașul Murăș-Osorhei. Vicinațele acestea se întind asupra teritoriilor fructifere ale Săcuișii și ale Câmpiei ardelenești.

Urmărire. În 20 Octomvrie n. seara pe la 6 ore au evadat din cazarma de tren a Sibiului doi soldați prizonieri ruși. Sânt urmăriți, și în cazul când vor fi prinși, au să fie predați autorităților celor mai apropiate militare, civile sau jandarmerești. Evadatii sânt: 1. Ioan Cosiescenco, plutonier rus, de 29 de ani, înalt la stat, față rotundă, ochii negri, îmbrăcat în bluză albă, pantaloni de culoare închisă și chipiu ruseesc; 2. Mihail Nepomieski, plutonier rus, 29 de ani, de statură înaltă, față slabă și ovală, părul negru, ochi albaştri, îmbrăcat în bluză, pantaloni și chipiu rusești. Cel ce li prinde, să înștiințeze poliția orașului nostru.

Rusia și acțiunea balcanică. Ministrul ruseesc de externe și generalul Ruski sânt cu totul împotriva participării Rusiei la acțiunea din Balcani. Atitudinea și-o motivează cu faptul, că în actualele împrejurări este imposibil să se slăbească frontul ruseesc prin detașare de trupe. Afară de acestea, Rusia trebuie să se gândească la o nouă ofensivă în Caucaz.

Femei grațiate. Împăratul Wilhelm, cum scriu zările spaniole, a grațiat pe contesa Belleville, dșoara Thuilier și alte persoane belgiene, care au fost osândite în Bruxela să fie spânzurate, din motiv că au sprijinit evadarea prizonierilor francezi și belgieni. Regele Alfonso al Spaniei precum și papa au intervenit pe lângă împăratul Wilhelm, care apoi a grațiat pe cele osândite la moarte.

Intors din America. Ambasadorul austro-ungar Dumba, din Statele unite, s'a întors în sfârșit peste Berlin la Viena.

Și muniția este pe sfârșite. Știri particulare din Sărbia, sosite în București spun, că rezistența armatei sârbești în contra trupelor dușmane începe a slăbi pe zi ce merge din cauza lipsei tot mai mari a munițiilor.

Clerul francez și războiul. Un preot francez comunică unei foi elvețiene, că până acuma au căzut pe câmpul de luptă 3500 de preoți francezi, afară de 2300 de seminariști, morți și aceștia. Eată efectul legii franceze, care a introdus serviciul militar activ în tagma preoțească.

Întru eternizarea memoriei directorului Virgil Onișiu, acest muncitor neobosit și plămător al meselor săracilor, a cărui moarte prea timpurie o deplâng sincer cu întreg neamul românesc, depun 10 cor. drept cunună veșnică pe sicriul lui, la fondul Ecociopol Nicolae Popea pentru masa învățăceilor meseriași, al Reuniunii meseriașilor sibiieni. Neconsolatul său prieten: Victor Tordășianu.

Fără nădejde. Conform vestilor aduse de ziare elvețiene, în Nișnu mai apare nici o gazetă sârbească. Refugiații sosiți din Muntenegru povestesc, că populația din Sărbia răsarboiană și de miază noapte este cu desăvârșire lipsită de nădejde. Lumea sârbească aduce acum aspre acuze împotriva casei sale regale.

S'a dus liniștea. Starea sănătății regelui italian Victor Emanuel — după știri vrednice de credință — este rău zdruncinată. Toată ziua, câteodată și noaptea, regele își frânge mâinile, nu mai are stare în loc și este cuprins de plânsete nerveose. La cartierul general, unde se aște regele, oamenii sunt foarte îngrijați de starea suveranului lor. Cauza turburării sale sufletești se zice că este pierderea uriașă suferită de armata italiană în luptele de 5 luni, fără să obțină până acum nici un rezultat vădit.

Temerea francezilor. În cercurile politice parisiene se exprimă temerea, că îndată ce armata bulgară se unește cu armatele germane și austro-ungare, România se va alătura la puterile centrale.

Asasinat politic? Dela cartierul de război al presei se anunță: Ne mai aducem aminte, că patriarhul sârbe Lucian Bogdanovici a dșpărut în împrejurări misterioase la băile dela Gastein, și că după cercetări de câteva zile i s'a găsit cadavrul pornit spre descompunere. Trupele noastre intra'e acum în Belgrad, au s'fă documente, care se par a dovedi presupunerea, că prelatul amintit este jrtfa unui asasinat politic. Între alte scrisori, s'a dat de una, care conține ideea următoare: Petrecerea patriarhului la Gastein trebuie exploată în scopul înlăturării patriarhului, care este periculos pentru realizarea planurilor pansârbești. — Nu este exclus, că taina dela Gastein stă în legătură cu epistola aceasta, și că patriarhul Bogdanovici a fost asasinat de oamenii societății Narodna Odbrana.

Bioscopul Apollo. Mercuri și Joi în 27 și 28 Octomvrie n. 1915 se va reprezenta următorul program: Earnă în Norvegia, după natură. O noapte nebună, dramă pătrunzătoare în 2 acte. Pofi ca vagabund, comedie. Răsbunarea baiaderelor, dramă exotică în 3 acte.

Note și impresii.

Onorari pentru certificat. Corupțiunea adâncă, ce s'a înstăpănit în societatea franceză, se vede și din faptul ieșit la iveală cu prilejul cercetării în afacerea mituirii medicilor militari. S'a dovedit, între alte păcate, că Dr. Lombard, prezidentul consiliului unui județ, a încasat într'un caz suma de șasezeci mii de franci pentru un certificat medical fals.

Aproape ca în Rusia.

Pe acelaș drum. Dacă unele persoane din viața publică a Rusiei și a Franței au comis, cu prilejul actualului război, defraudări și alte înșălătorii, nici italienii, soții de arme, nu puteau rămănea cu mult îndărăt în acest punct.

Se anunță adecă din Roma, că sub-colonelul Monsacchi dela regimentul de infanterie nr. 74 și maiorul Facenda sânt a-restați în urma h'tărării tribunalului din Alessandria, deoarece au sferisit 138 de mii lire din cassa de rezervă a regimentului.

Va să zică: Corupție adâncă și în Rusia, și în Franța, și în Italia.

Rămăne să se descopere ceva și în Anglia. Și atunci, par'că a tunat, de i-a adunat.

Ce zic unii, ce z'c alții. Un comitet al binelui public italian, înfătat în Parma, sub numele de Patrie și Umanitate, și-a pus de țântă următoarele:

1. A ținea vie în popor iubirea de patrie și credința în biruință.

2. A dovedi poporului, că războiul pentru Italia este datoric și necesitate, și că păcea, fără zdrobirea imperialismului german, ar fi trădare (!)

3. A lumina poporul, că amicii Germaniei sunt patrioți falși...

4. A griji, ca fiecare patriot să-și împlinească datoria.

Până aici Patria și Umanitatea.

În fața acestor vorbe mari eată ce scrie italianul Avanti:

Italia plătește grozav de scump conștiința înălțătoare de a putea fi aliata unor state așa de puternice ca Franța, și în deesebi ca Anglia. Prefurile cărbunilor au ajuns la scumpete grozavă, astfel încât Anglia, cu speculațiile sale și cu agio pentru aur, în curând are să recăștige tot ce a împrumutat Italiei cu generositatea cunoscută engleză.

Se va vedea acum, cum au să-și împlinească datoria patrioții Italiei: Vor căuta să zdrobească imperialismul german, sau poate totuși vor asculta mai bine de Avanti, scuturându-se de „generositatea” negustorilor de pe malurile Tamisei.

Concurs.

Pentru întregirea unui post învățătoresc la școala din Ciocara, protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:
1. Salar 1200 cor., din care 600 cor. de la comuna bisericească, iar restul între-gire de la stat.
2. Cvarțir în natură.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor din vigoare, în termenul stabilit, oficiului protopresbiteral, și înainte de alegere a se prezenta popo-ruului în biserică spre a-și dovedi desteri-tatea în cântări.

Cei cu cunoștințe muzicale vor fi pre-feriți.

Sebeș, 10 Octombrie 1915.
Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Sergiu Medean
protopresb.

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională gr. or. română din comuna Presaca, tractul protopresbiteral al Abrudului, se publică concurs cu termen de 15 zile, de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Salarul este anual 1200 coroane, și adică: 600 coroane de la comuna bisericească din repartiție și 600 cor. din ajutorul de stat acordat deja și de care a beneficiat și învățătorul dimisionat.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform normelor din vigoare sub-semnatului oficiu în termenul arătat și să se prezinte înainte de alegere la biserică pen-tru a face cunoștință cu poporul.

Abrud, 10 Octombrie 1915.
Oficiul protopresbiteral gr. or. al A-brudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Concurs.

Pe baza ordinului consistorial Nr. 3492 bis, din 1915 pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă veteranul paroh Mihail Zevoian din comuna Teliuc de cl. II, devenind acest post vacant după moartea fostului cap. Simion Zevoian, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: Jumătate din ve-nitele stolare și din birul preotesc fasionate în coala B.

Datorințele: capelanul va fi dator a îndeplini toate afacerile parohiale în conțe-legere cu parohul.

Reflectanții își vor așterne petițiile lor concursuale instruite conform normelor în vigoare pentru parohii, ear întru cât nu ar ocupa teologi cu evaluare de cl. II și cu prealabilă incuviințare, se vor prezenta în comună pentru a se face cunoscuți cu poporul.

Hunedoara, la 27 Sept. 1915.
Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Hunedoara, în conțelegere cu comitetul parohial.

Avram P. Păcurariu
protopresbiter.

Concurs.

Pentru ocuparea postului al II-lea de învățător la școala noastră confesională din Crihalma, protopresbiteratul Cohalmului, se publică concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post sunt: salar fundamental 1200 cor., din care 100 cor. de la biserică, iar restul ajutor de stat deja votat, plus gradațiunile de salar pre-scise de lege. Apoi cvarțir liber, grădina de legumi și un echivalent corespunzător pentru lemnele de foc.

Alesul e îndatorat a forma cu elevii cor în mai multe voci și a cânta cu ei re-gulat răspunsurile liturgice în Dumineci și sârbători precum și în strană la utrenie. Concurenții liberi de armată vor fi preferiți.

Cererile de concurs se vor înainta sub-scrisului oficiu în termenul indicat.

Cohalm, în 5 Octombrie 1915,
Oficiul protopresbiteral gr. or. al Co-halmului în conțelegere cu comitetul paro-hial din Crihalma.

Ioan Berean
protopop.

Anunț.

S'a redus prețurile cărților:

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andreiu baron de Șaguna, de N. Popea, arhim, și vic-car arhiepiscopesc, dela 5 cor. la **2 cor.**
2. Memoriale arhiepiscopului și metro-politului Andreiu baron de Șaguna, sau lup-tele naționale politice ale românilor 1846-1873, de N. Popea, arhim., vic. arhiep. Tomul I, dela 2 cor. 60 fil. la **2 cor.**
3. Însemnările unui trecător. Crâmpeie din sbuciumările dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la **1 cor. 50 fil.**
4. Desvoltarea primatului papal și in-fluința lui asupra creștinătății. Cercetări isto-ric, de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la **50 fil.**

Librăria arhidiecezană.

În editura comisiei administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut:

Biblia mică

sau
părți alese din sfânta scriptură, tes-tamentul vechiu și testamentul nou,
cu binecuvântarea Înaltpreasfinției Sale Domnului Ioan Mețianu, arhiepiscop al bisericii ortodoxe ro-mâne din Transilvania și metropolit al românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania.

Format plăcut 8° pe 272 pagini, cu următorul cuprins:

- A. Testamentul vechiu.
 - I. *Intâia carte a lui Moise.* Facerea lumii. Păcatul lui Adam și al Evei. Pedepșa lor. Făgăduința Mesiei. Ucidera de frate a lui Cain. Urmă-torii lui. Vestirea poporului. Facerea corabiei. Po-topul se începe. Potopul se sfârșește. Avraam primește în cortul seu pe ingeri, cari îi făgăduiește fiu din Sara și i-se descopere perirea Sodomei. Isav și Iacob. Căsătoria lui Iacob. Iosif din pismă se vinde de frații săi. Iosif prin tâlcuirea visurilor lui Faraon se înalță la cinstea de Voevod. Călătoria lui Iacob în Egipt la fiul său Iosif.
 - II. *A doua carte a lui Moise. Eșire.* Nașterea, creșterea, fuga și căsătoria lui Moise. Așezarea mie-lului Paștilor. Moartea celor întâiu născuți, începutul eșirei. Sevârșirea eșirei. Perirea egiptenilor în marea roșie. Moise primește sfintele zece porunci ale lui Dumnezeu. Intocmirea meseriașilor. Serbarea Săm-betei. Tablele legii
 - III. *A treia carte a lui Moise. Leviticon.* Sfin-țirea preoților. Tâlcuirea celor zece porunci și a altor legi.
 - IV. *A patra carte a lui Moise. Numerile.* Va-leam vrea se blasteme pe Israelteni. Asina lui vor-bește. Legea despre bunurile de moștenire. Iosif Navi se pune în locul lui Moise povătuitor poporului.
 - V. *A cincea carte a lui Moise. A doua lege.* Repetirea celor zece porunci ale lui Dumnezeu. Moise predă dirigătoria sa, și așază pe Iosif Navi în locul său. Moartea lui Moise și ce urmează după aceea.
 - VI. *Cartea lui Iosif Navi.* Israel trece cu urme neudate prin Iordan. Cuprinderea și risipirea cetății Ierihoulului.
 - VII. *Cartea judecătorilor lui Israel.* Vitejia prorocii Deborei, a lui Varac și a lui Iail. Invin-gerea lui Gedeon asupra lui Madiam. Vitejia, nunta și găcitura lui Samson.
 - VIII. *Cartea I-a a împăraților.* Înălțarea lui Samuil. Moartea lui Eli și a fiilor lui. Ungerea lui Sacl de împărat. Lupta lui David cu drașul Goliat.
 - IX. *Cartea II-a a împăraților.* Ungerea lui David de împărat.
 - X. *Cartea III-a a împăraților.* Căsătoria, rugăciunea și judecata lui Solomon. Biserica lui Solo-mon. Iliu ucide pe preoții lui Vaal.
 - XI. *Cartea IV-a a împăraților.* Cele cinci mi-nuni ale lui Eiseiu. Neeman se curăță de boală.
 - XII. *Cartea lui Iov.* Nenorocirea și răbdarea lui Iov.
 - XIII. *Psaltirea.* Cântarea lui David când a scăpat din mâna lui Saul.
 - XIV. *Pildele lui Solomon.* Lauda înțelepciunii în vicia omenească. Lauda mării muncitoare.
 - XV. *Eclesiastul lui Solomon.* Toate și au vre-mea lor. Mijloacele fericirei.
 - XVI. *Eremia.* Vedenia despre smochine.
 - XVII. *Daniil.* Daniil tâlcuește visul lui Navu-hodonosor. Scăparea din groapa leilor.
 - XVIII. *Provoacul Iona.* Chemarea, neascultarea și pedepșa lui Iona. Rugăciunea lui Iona pentru scăpare.
 - XIX. *Tovie.* Rugăciunea bătrânului Tovie, a Sarei și ascultarea rugăciunii lor. Voia din urmă a lui Tovie și sfătuire către fiul său.
 - XX. *Iudita.* Iscusitul indemn și bunul stat al Iuditei către bătrânii poporului. Tăierea capului lui Olfern. Mulțămăta Iuditei și a poporului ei.
 - XXI. *Cartea înțelepciunii lui Solomon.* Rugă-ciunea către Dumnezeu pentru înțelepciune.
 - XXII. *Cartea înțelepciunii lui Iosif fiului lui Sirach.* Despre ascultarea pruncilor către părinți, și despre adevărata smerenie. Lauda femeilor bune, și mustrea celor rele.
 - XXIII. *Cărțile Macaveilor.* Despre nedumne-zeirea și tirania lui Antioch. Despre statornicia celor șapte frați Macavei și a mamei lor.

B. Testamentul nou.

Nașterea lui Ioan Botezătorul. Bunavestire. Nașterea lui Iosif. Intimpinarea Domnului. Magii dela răsărit. Fuga la Egipt. Botezul lui Iosif. Ispitirea lui Iosif. Nunta din Cana. Samarineanca la puțul lui Iacob. Sibănogul dela lacul Vitezda. Cuvântarea de pe munte. Invierea tinărlui din Nain. Invierea ietei lui Iair. Schimbarea la față. Vindecarea orbului din naștere. Samarineanul cel îndurată. Cina cea mare. Fiul cel răstăcit. Bogatul și Lazăr cel sărac. Vameșul și Fariseul. Zacheu. Vameșul. Filerii văduvei. Pilda Sămănătorului. Invierea lui Lazăr. Intrarea în Ieru-salim. Cina cea de taină. Iosif în grădina Getsimani. Iosif înaintea Arhierelor. Patimile, răstignirea, moar-tea, înmormântarea lui Iosif.

Se află de vânzare la Librăria arhidiecezană, și se vinde legată solid și frumos cu 2 cor. + 20 fieri porto.

Revânzătorilor li se dă rabat 15%.

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala din Holbav, se publică concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în foaia oficială „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. De la comuna bisericească 400 cor.
2. Venit cantoral 200 cor.
3. Întregire de la stat 400 cor.
4. Relut de cvarțir 200 cor.
5. Relut de grădină 20 cor.

Învățătorul ales pe lângă celelalte în-datoriri impuse de lege este obligat a îndeplini și serviciul de cantor, să instrueze și în școala de rețenție, să formeze cor cu elevii de școală eventual cu adulți, fără altă remunerațiune.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul deschis, subsemnatului oficiu pro-topresbiteral, și înainte de alegere, a se prezenta poporului în biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări.

Zernești, în 6 Octombrie 1915.

Oficiul protopresbiteral gr. or. rom. al tractului Branului în conțelegere cu comi-tetul parohial concernent.

Ioan Hamsea
protopresb.

În „Biblioteca meseriașilor români”

au apărut:

- Nr. 1. A. Kotzbeue: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte (după o traduce-re a lui Ioan St. Șuluțiu, pre-lucrată de T. V. Păcățian) —60
- Nr. 2. I. Nestroy: Pribegii, comedie din vicia meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca. —50
- Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor, îndreptar pentru începători și pentru ceice voesc a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Barcianu. —60
- Nr. 4. Ioan Lupșan: Bucoavnă n'a în-vățat și umblă la înșurat, sau Vlăduțul mamei. —40
- Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierele vieții. Partea I. Carierile economice, industriale și comerciale. —60

Se pot procura dela Librăria arhidie-vezană, Sibiu.

La Librăria arhidiecezană în Sibiu se află următoarele Icoane sfinte

tipărite în tipografia cărților bisericești din București și aprobate de sfântul Sinod din România.

Icoane mărimea 20x25 cm.

	K	f
Nașterea Domnului nostru Isus Cristos . . .	—	20
Botezul Domnului nostru Isus Cristos . . .	—	20
Invierea Domnului nostru Isus Cristos . . .	—	20
Sfântul Modest . . .	—	20
Sfântul Ilie Prorocul . . .	—	20
Sfântul Ioan Botezătorul . . .	—	20
Domnul nostru Isus Cristos în vestminte de Arhieriu . . .	—	20
Incoronarea Maicei Domnului . . .	—	20
Sfinții Apostoli Petru și Pavel . . .	—	20

Icoane mărimea 40x50 cm.

Judecata Domnului nostru Isus Cristos . . .	—	45
Sfântul Ilie Prorocul . . .	—	45
Invierea Domnului nostru Isus Cristos . . .	—	45
Botezul Domnului nostru Isus Cristos . . .	—	45
Nașterea Domnului nostru Isus Cristos . . .	—	45
Sfântul Ioan Botezătorul . . .	—	45
Sfinții Apostoli Petru și Pavel . . .	—	45

Icoane mărimea 15x23 cm.

foarte fine, fondal auriu.

Maica Domnului nostru Isus Cristos . . .	—	30
Sfântul Gheorghe . . .	—	30
Sfântul Nicolae . . .	—	30
Sfinții împărați Constantin și Elena . . .	—	30
Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril . . .	—	30
Sfânta Paraschiva . . .	—	30
Sfântul Dumitru . . .	—	30

Icoane mărimea 22x34 cm.

foarte fine, fondal auriu.

Maica Domnului nostru Isus Cristos . . .	—	45
Sfânta Treime . . .	—	45
Sfântul Gheorghe . . .	—	45
Sfântul Dumitru . . .	—	45
Sfântul Nicolae . . .	—	45
Sfinții împărați Constantin și Elena . . .	—	45
Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril . . .	—	45
Sfinții Trei Erarhi, Vasile, Grigore și Ioan . . .	—	45

Tablouri (Portrete).

Icoana înmormântării pe hârtie (aer) . . .	1—
Icoana înmormântării pe pânză (aer) . . .	5—
Proscemia tipărită cu litere latine . . .	50
Sfânta și Marea Vineri a Patimilor, adecă ocu-lirea bisericii în seara acelei zile mari, for-matul 50x65 cm. reproduc în culori . . .	2—
Pentru pach și porto să se adaugă 30- 40 fil. Mitropolitul Ioan Mețianu, format mare . . .	2—
Mitropolitul Șaguna, format mare 2 cor., mic 50 fil., tipărit pe carton cromoheliografie . . .	5—
Mitropolitul Miron Romanul . . .	2—
Gozsdu . . .	2—

A apărut

În editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane

Psaltirea bogată

tipărită în zilele Preainălțatului împărat și rege **Francisc Iosif I**, sub îngrijirea și binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn **Ioan Mețianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și metropolit al românilor de religie gr.-or. din Ungaria și Transilvania, cavalier al ordului Francisc Iosif clasa I și al coroanei de fer clasa II. Proprietar al crucei pentru merite, membru în casa magnaților etc. etc.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde legată frumos în piele roșie, cu copcii și ornament aurit, la mijloc cu sfânta cruce, cu **12 cor.** Revânzătorilor se dă rabat **20%**. Tipar frumos cu litere latine, de calitate primă, și hârtie fină și trairică.

La **Librăria arhidiecezană, Sibiu, se află de vân-zare editura proprie:**

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, culoare bordo, cu patru evange-liști în față și la mijloc restignirea, tot aceiaș și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Acceiaș legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile au-rite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**

Acceiaș legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți impri-mați evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, cu cutie de păstrat **38 cor.**

Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copcii **27 cor.**